

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nrx. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsebet-Körm).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicările
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 1.)

"GAZETA" iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 3.—Anul LXX.

Brașov, Vineri 5 (18) Ianuarie.

1907.

In ajunul sfântului Botez.

(mp) Pe fruntea popoarelor asu-
prite e scris martiriul. Cântecul de
jale le este mângâierea. Durerea în-
bușită viața lor. Iar viitorul lor —
credința.

O lovitură de-a sorții mai mult —
ce să fie pentru un suflet ingenușiat?

Legă durerea își face calea, iar
lacrimile sunt pecetea vremurilor
mașter.

Și cum îl bagă în samă pe des-
moștenitul?

Nimeni.

De aceea, ca viforul vremii să
nu desrădăcineze arborele ființei, des-
moștenitul trebuie să stea vecinic la
pândă, vecinic de veghe, iar ziua să
nu-i fie ziua și noaptea să nu-i fie
noapte. Hotarul să și-l îngrădească
cu gard de spini, să și ferece poarta
casei sale cu drugi de fier, opaiți
să și aprindă și în tăcere să și că-
lească sufletul în focul dragostei de
neam și în ea să și găsească leacul
vremilor dușmane; căci dragostea de
neam mărește credința în puterea
neamului, și numai prin puterea nea-
mului calea isbândeii să deschide.

Nu-ți dă străinul nimica de geaba.
Lumea e rea și n răutatea de nerăs-
turnat a lumii ascunsă zace pornirea
ca binele pentru folos să-l facă, iar
folosul mai mare decât binele să fie —
și tu să nu te alegi decât cu pagubă.

Nu crede nimănu. — Folosul e
fiara, pentru care lumea minte, înșală
și fură.

Nu crede nimănu. — Folosul e
totdeauna al celui mai tare.

Tu în ajutorul tău te ncrede.
Scăparea numai din tine se poate
maște, căci tu ești singurul pe lume
care lucră pentru binele tău.

De aceea desmoștenitul să și in-
toarcă fața dela cei din afară. Nu-
mai la puterea neamului său să se
uite, unde lipsește s'o aducă, unde e
slabă să o întărească, iar unde e
tare să n'o lase să cadă în rugină.

Sfânt altar să și ridice din nă-
dejdea, că, dacă veacurile dearându-
l'au lăsat neclintit, dacă dușmăniile
nu l'au spulberat, apoi în sufletul lui
trăiește viața celui fără de moarte
care va dura peste scoarțele de legi,
peste minciună, peste toanele vremu-
rilor, vecinic ca și adevărul.

Au fost popoare mari, cari și-au
pierdut credința în sine și s'au pră-
pădit; și au fost popoare mici, cari
încredute în chemarea neamului lor
au stăpânit pământul.

Nu-ți pierde desmoștenitele nă-
dejdea în tine, muncește de-ți ridică
puterile și vei învinge. Ridică-te peste
nevoile zilei, ele sunt trecătoare, to-
peșteți sufletul în focul puterii de
viață a neamului — ea singură ră-
mâne.

Ce ești tu — un singur om —
paiu, scânteie; — tu treci în fugă
prin viața asta și te stângi; neamul e
totul el singur, nu-i legat de vreme.

Nu tu îți ridici neamul, ci nea-
mul te ridică pe tine.

Tu cu munca ta mică de om
ești o picătură, și dacă ț'ar fi voința
și puterea de dece ori mai mare de-
cât poate să fie, tu singur nimica ră-
mâi. Dar dacă neamul tău e tare,
dacă puterea lui e neînfrântă prețul
tău crește însutit. Sufletul tău e mai
mare, increderea în tine să mărește,
dorul de muncă prinde aripi.

De aceea muncii pentru întă-
rirea neamului. Sub steagul fălăind
vă adunați și muncii cu toții, căci
asta este munca neamului.

Nu veți munci fără roadă, Feri-
cirea voastră va fi mare. Și în ge-
nunchi veți șterge lacrimile voastre
de durere și veți vărsa lacrimi de
fericire în ziua sfântă a învierii.

Pentru cel cu voință tare nimica
nu-i prea târziu, nimica nu-i pierdut.
Voința e roata cea mare prin care
să pun toate în mișcare, ea îndreaptă
greșala și mărește binele. Omul lipsit
de voință e fulg, vântul îi îndreaptă
sborul, fără plan și fără țintă.

Așa și neamurile pământului.
Acele cari lipsite sunt de voință, fie
ele cât de mari ar fi, sunt o jucărie
în mâna celor cu voință tare. Fără
voință, pofta pentru cele lucitoare ale
vecinului crește tot mai tare, și nu-
mai răul îl imprumută, poleiul; iar
prin tot felul de imprumuturi duș-
mane își pierde neamul puterea de
viață, și ajuns odată pe povârnișul
imprumuturilor fără rost și fără folos
nu se mai oprește până ce nu-l vor
înghiți cu totul valorile străinismului.

Un neam cu voință tare cumpă-
nește și deosebește binele de rău.
Binele îl alege și din el face comoară
de neînstrăinat, din el virtutea zidește
pentru care vecinii să-l pizmuiască și
să dorească să-l urmeze.

De aceea întăriți-vă voința ca
binele a alege să-l știți, ca mai ales
să-l știți feri de înstrăinare; alungați
răul cu vrere neînfrântă, căci numai
în bine se află scăpare.

Încrezuți în puterea voastră de
viață, neașteptând ajutor de nicăiri,
nici dela cei tari, cu atât mai puțin
dela cei slabi, cu voință de fer apă-
rându-vă comoara sufletească de ori
ce încercare, vă veți zidi calea cea
largă și dreaptă care duce în cetatea
visurilor voastre.

Astăzi noi Românii poate că avem
mai multă nevoie de astfel de îngră-
dire. Până acuma ne-au ferit de multe
rele munții și plaiurile noastre. Ne-
știința, dacă nu putea să ajute la
înaintare, totuși ne scutea de multe
alte primejdii. Celui lipsit de știință
închise i sunt poftete.

Munții și plaiurile noastre astăzi
deschise sunt tuturor, ba chiar mai
deschise străinilor decât nouă.

Neștiința încetul cu încetul in-
cepe să dispară. Prin știință să să-
lășluește între noi puțința de a ina-
inta, dar și poftete și trebuințele
cresc pe zi ce merge.

De aceea e vremea ca dovedin-
du-ne vrednici de progres, să ne știm
feri înainte de toate ființa noastră na-

țională nu numai prin îngrijirile na-
turei ca până acum, ci cu plan și
chibzuință, cu însași puterea noastră
de voință.

Vremurile vitrege ne-au despăr-
țit unul de altul. În mijlocul nostru
s'au înfipt icuri de străini. Mulți ră-
piți de povoaie vrășmașe firei noastre
abia mai pălpăie în conștiința lor na-
țională. Ori ce pierdere e un pas în-
dărăt, ori ce fir, ori ce paiu, pe care
alții fără drept ni-l iau, e pagubă, pa-
guba neamului. Nu suntem mulți și
de vom mai pierde și din câți sun-
tem, peirea ne iese în cale.

Cruțare să nu fie pentru cel in-
dărătnic, căci acela care nu și face
datoria față de neam e vrășmașul lui.
Să luăm esemplu dela alte popoare,
să luăm esemplu chiar dela popoare
cari aceeași țară o locuiesc ca și noi!

Nu mai dacă toți împreună, uniți
și tari ca stâncă, nu vom lăsa per-
dută nici o picătură din puterea noa-
stră de muncă și din dragostea noa-
stră față de neam, va sosi isbânda
lucitoare cu coroana ei de aur pe pla-
iurile noastre, cântec de laudă și de
mulțumire vom aduce din prinosul
fericirii sufletelor noastre atot puter-
nicului și măiestrei sale ocărnuiri.

Sfântul Botez să ne fie tuturora un
isvor de putere, din care să ne stân-
gem setea după o soarte mai bună!

Revista politică.

În dieta din Budapesta e încă
tot la ordinea zilei *desbaterea budge-
tului ministeriului de culte*. La alt
loc al foaiei noastre vorbim mai
pe larg despre ședințele dietei ce
s'au ținut săptămâna aceasta. La lo-
cul acesta vom numai să scoatem la
iveală, că ministrul de culte *Apponyi*
și-a dat din nou arama pe față. Răs-
punzând deputatului naționalist slovac
Mateiu Bella, care s'a plâns în dietă
că preoții slovaci sunt prigonți pe
toate căile și că în școlile maghiare

FOILETONUL "GAZ. TRANS."

Graiul pâinii.

Poveste 'ntunecat'a pâinii,
Nu-i strună să te știe plânge,
Căci de durerea ta străveche
În suflet cântecul se frânge.
Când de strigarei strunei mele
Aș vrea plânsoarea ta s'o ferec,
Se sfarmă coardele strivite
De-atâta jale și 'ntunerec.

Din umbra nopții, care 'ngroapă
Al nostru neam din vremi bătrâne,
Vă deslușiți în negre rânduri
Voi dătorilor de pâne.
Cinstite mâni, de soare arse
Și înăsprite de sudoare:
Din truda săptămânii voastre
Trăiește-a lumii sărbătoare.

Eu vă 'ntălnesc în drumul minții
Și 'n calea visurilor mele,
Drumeți nerăsplățiți și vrednici
Ai vremii vitrege și rele.

Câte dureri neînțelese
Și gemete nepricepute
Acopere cu voi alături
Cenușa veacurilor mute.

Al vostru neam cu umeri gârbov
Dintru 'nceputul vremii plânge
Și holdele cu spice grele
Răsar din lacrimi și din sânge,
Păcate grele dorm subț glie
Și patimi ne'mblânzite încă,
Eu le înțeleg și mă 'nfoară
Cum fierb în matea lor adâncă.

O groază mintea mea o sapă
Și jalea sufletu-mi apasă.
Căci umbra voastră 'ndurerată
Pe veci îmi străjuie la masă.
Simt duhul r-svrătirii negre
Infrițoșata zi de mâne —
Cum și-au dospit amărăciunea
În bucătura mea de pâne.

Octavian Goga.

Copilașul din Vifleim.

(Legendă)

Înainte porții orașelului Vifleim era
postat un soldat, îmbrăcat în coif și ar-
matură, cu spada la o parte și cu lancea
în mână. Stătea ziua întreagă, aproape
neclintit, de și se părea că întru adevăr
este un om de fier. Cetățenii mergeau și
veneau prim aceea poartă, cerșitorii se
ocroteau la umbra ei, preocupatele și ne-
guțătorii de vin acolo și așezau butoaiele
și corfele în apropierea soldatului, el însă
nu le vedea, nici că și da silința să și
îndrepte privirea spre ele.

Acestea's nimicuri pentru mine, cu-
geta el, nu sunt vrednice să-mi pierd vre-
mea uitându-mă la ele. Oe mă intere-
sează ulcioarele cu ulei, butoaiele cu vin
și în genere neguțătoria lor! Lăsați-mă
să văd o ceată de soldați cum se pun în
rând spre a întâmpina inamicul! ori o mul-
țime încăerată în ceartă, să văd o trupă
de călăreți cum se aruncă pe pedestrii, se
văd cum învingătorii dau năvală și se
urcă pe zidul întărit al orașului. Mi-e dor
să văd aristocrațimea Romei dată peirei,

mi-e dor să sdrobesco nobilimea, mi-e dor,
mi-e dor, să-mi văd armele stropite cu
sânge..

Chiar înainte porții se întindea o
admirabilă livadă plină de crini. Ostașul,
deși era în fie-oare zi aci, cu privirea-i
așintită spre această livadă, totuși nu
vedea nimic din frumuseța florilor. Observa
numai din când în când, că trecătorii să
opreso și se bucură de minunatele flori,
și îl prinse mirarea, cum de se poate bucura
omul de astfel de nimicuri într'atâta, în-
cât să se oprească din mersul său. Oame-
nii aceștia nu știu ce e frumos, se cu-
geta el.

Și gândind astfel, el nu mai vedea
livada Vifleimului încunjurată de olivi, nu
fiind-că el se visă pe șesurile arzătoare, el
vedea legiuni de ostași îndreptându-se
cete, cete spre nesipul galbin. Nicăirea
nu te puteai adăposti de arșița soarelui,
nicăirea nu vedea un isvor răcoritor, ni-
căirea nu puteai vedea marginea pustiui-
lui. Călătorul nu și putea închipea ținta.
Vedea soldații copleșiți de sete și foame,
impletecindu-se. El vedea cum unul după
altul lovit de arșița soarelui, pica la pă-

învățătorii învață pe școlari că „Ungurul e domn în țară“, ministrul Apponyi a zis între altele că acelui învățător, pentru care este o greutate morală de neînvinș de-a crește tinerimea în direcție patriotică, nu numai că nu vrea să-i dea întregirea de salar de stat, ci îi va detrage și posibilitatea de a învăța copiii. In fine a mai zis că și el ține la aceea, că să se știe, că Ungurul e domn în această țară.

Deputații naționaliști nu i-au rămas datorii lui Apponyi și prin graiul deputaților Petroviciu și Maniu au protestat contra celor spuse de Apponyi.

De altfel deputații și miniștrii maghiari se întrec în șovinism, când e vorba de naționalități. Așa de pildă faimosul Banffy a cerut în ședința de ieri, Mercuri, a dietei nici mai mult nici mai puțin decât, ca școlile populare confessionale și cele 16 gimnazii confessionale ale naționalităților să fie schimbate în școlile de stat, cu alte cuvinte zis, să fie cu desăvârșire maghiarizate. Banffy nici că putea să ceară altceva.

Săptămâna aceasta a fost pentru ministrul de justiție Polonyi, vreme de grea încercare. Favoritul independenștilor e tărât rău în noroiul necinstei, din care cu greu va mai scăpa. S'a întâmplat anume că săptămâna trecută după ce koșutistul Preyer a ținut o vorbire în care ataca partidul democrat, fostul primar al Budapestei Halmos îi zise, țintind la Polonyi: „Știu la porunca cui ai vorbit, și știu și ce fel de om este; este acela care într-o dimineață, pe când eram ca primar, a înaintat o cerere ne-subscrisă de el, și în după prânza aceleiași zile vorbi pentru incuviinșarea cererei în calitate de consilier comunal, ba chiar știu și cât a primit pentru aceasta“.

Cu alte cuvinte îl acuză pe Polonyi, care mai eri alaltări era un mic advocățel, și astăzi e proprietarul unei averi însemnate, că s'ar fi folosit de poziția lui de consilier municipal, poziție prin care i-s'a încredinșat binele public al orașului Budapesta, să-și agonisească avere, să fure, abuzând nevrednic de încrederea pusă în el.

Impotriva unei astfel de grele învinuiri om cinstit numai prin judecată să poate apăra. Polonyi încunjură deocamdată darea în judecată a lui Halmos. A răscolit el, nu-i vorbă, vre-o câteva casuri despre care crede că ar fi vorbit Halmos, fiind-că acesta n'o numit un cas special, și-a cerut el, nu-i vorbă, acte

în scris dela câți-va particulari, prin care aceștia cearcă să-i petească cinstea sfârticată, dar asta nu ajunge. Ministrul de justiție pus în fruntea dreptății și adevărului, trebuie să fie om curat ca cristalul. Nici umbră de necinste să nu iasă asupra lui. Numai judecata poate să-i apere cinstea; scaunul de ministru nici asta. Chiar între kossutiști sunt mulți cari cer o curățire temeinică. Andreassy strămbă rău din nas. Iar foile opoziționiste nu-l mai scot din tâlhar, hoț, pungaș, escroc și alte multe. S'au răspândit și svonuri despre urmașul lui Polonyi, care ar fi să fie secretarul ministrului de justiție Anton Günther.

Intre oaspeții expoziției române de astă vară a fost și marele prieten al Românilor, primarul Vienei, Dr. Carol Luenger dimpreună cu un anumit număr de consilieri comunali din Viena. Entusiasmul și căldura cu care a fost primit acest reorganizator al Vienei la București, e cunoscut de toți. A fost o pornire sinceră de adevărată dragoste, față de acela care n'a lăsat să treacă un moment fără să-și arate în zeci și zeci de forme simpatia pentru tot ce este românesc. Astăzi sosesc la Viena, primarul Bucureștilor Mișu Cantacuzino, dimpreună cu ajutorii de primari Al. Ciurcu și Stroescu și vre-o șapte consilieri comunali, pentru de a reînțoarce visita primarului Vienei, și de a-i duce totdeată asigurările de dragoste curată a întregului popor românesc.

Viena se pregătește și-și pune haină de sărbătoare. Orașul împăratului vrea să întâmpine deputația română așa precum numai capete încoronate să obicinuesc să fie întâmpinate. Șapte zile vor rămânea acolo. Aceste zile vor fi zile de triumf. Jurnalele vieneze, cele creștinești bine înțeles publică lungi apeluri prin care provoacă întreaga populație la vrednica primire a oaspeților. Publicul Vienei va face un grandios spallier de la gară până la primărie. Un program variat s'a alcătuit pentru toate șapte zilele. Reprezentațiunile teatrale de gală, recepțiunile, vizitarea marilor stabilimente și instituțiuni vieneze vor fi pentru oaspeții români și ocașii de petrecere și și de folos. Bucureștii din visita aceasta numai profita poate.

Colonia română din Viena în frunte cu „România Jună“ și „Clubul român“ încă au făcut mari pregătiri pentru primire. „România Jună“ aranjază o ședință festivă în care primarul și cei doi ajutori de

primari vor fi numiți membrii onorari. „Clubul român“ aranjază un strălucit comers în sala „Cursalon“ la care vor lua parte multe notabilități vieneze în frunte cu primarul Vienei.

Scurt toate promit o adevărată sărbătoare românească în mareșul oraș de reședință al împăratului.

Din dieta ungară.

După sărbătorii camera ungară a continuat dezbateră budgetară, la ordinea zilei fiind budgetul ministrului de culte și instrucțiune publică.

În ședința din 12 Ianuarie a luat cuvântul și deputatul naționalist român Dr. Ștefan Petrovici.

Dep. Ștefan Petrovici protestează mai întâi în contra învinuiri ce se face deputaților naționaliști că ar fi vrășmașii statului și ai națiunii maghiare. Zice că acești deputați nici-odată n'au confundat politica guvernului cu politica poporului maghiar și combat numai aceea politică, ce se face în mod abuziv în numele națiunii maghiare.

Nu vrea să se ocupe de vorbirile acelor deputați maghiari, cari au atins cestiunea naționalităților, fiind-că vede, că aici nu majoritatea dirigează politica guvernului, ci guvernul prescrie politica majorității.

Nu e la loc, zice, că pe când pentru așa numita dezvoltare a industriei se cheltuesc sute de milioane, pentru dezvoltarea intelectuală a populațiunii se pun în budget numai zece milioane coroane.

A doua observare ce vreau să-o fac să referă la regularea salariilor învățătorescilor. Ne-am bucurat că ministrul vrea să ajute, dar imi pare rău că a căzut în boală aturistul de șovinism. Mai întâi a făcut deosebire între învățătorii de stat și cei confessionali, punându-le în perspectivă unora plată mai mare ca celorlalți. Nu e dreptate ca învățătorul de stat să capete plată mai mare, când statul îi plătește lui toată leafa, decât învățătorul confessional, căruia îi dă numai o întregire a lefii.

Și în altă privință nu e dreptate ceea ce voiește ministrul, căci el mai face o deosebire, — și aceea leafă mai mică o pune în vedere învățătorilor confessionali numai condiționat pe lângă anumite clauze și adevă numai în cazul acela, dacă acea școală va primi planul de învățământ stabilit de ministrul de culte și instrucțiune publică, în ce privește studiul obligat al limbii maghiare, dacă va primi cărțile de învățământ aprobate de ministrul spre scopul acesta și dacă în acea școală începând din clasa a IV se vor propune în limba maghiară aritmetica, istoria, geografia și studiul despre drepturile și datorile cetățenești. (Aprobări vii în stânga.)

Mult ați aplaudat în rândul trecut aceste condițiuni, dar eu nu le țin de bune și drepte. Mai întâi fiind-că aduc în legătură directe pe învățătorii noștri cu ministrul, ceea ce atinge autonomia și disciplina scolară confessională. Al doilea fiind-că dată în forma aceasta, întregirea salariilor, apare ca un fel de premiu pentru cei ce

vor fi mai diligenți în predarea studiului limbii maghiare. Aceasta ca să fie premiat învățătorul, fiind-că toată puterea și-o risipește pentru limba maghiară în paguba și scăderea celorlalți obiecte de învățământ, nu-o aflunici decum a fi corect și la loc. (Mare șgomot. Strigări: De ce să nu dăm premii.)

D-voastră puteți da premii — zice deputatul Petrovici — dar nu din banii statului, când e vorba de scopuri ale rasei d-voastră, căci banii statului nu sunt numai ai d-voastră, ci și banii noștri (Mare șgomot).

Ministrul a vorbit și de neajunsurile în cercetarea școalelor populare. Cauza acestora, cred, este că nu sunt destule școlile. Statul ar trebui să înfiinșeze școlile în toate comunele cu limba ce-o vorbesc locuitorii comunei, să nu înfiinșeze tot școlile maghiare. Școala nu-i pentru ca să se învețe ungurește în ea, ci ca școlarii să-și câștige cunoștințele de lipsă pentru viață. (Mare șgomot. O voce: Dar limba maghiară de ce treabă e?)

Cunosc destui oameni cari nu știu ungurește. Acestora să nu le fie iertat să rămăne aici? (mare șgomot). Da, pot rămăne aici și rămân. În schimb emigrează mii de oameni din țară, fiind-că nu pot trăi, deși limba lor maternă e cea maghiară! Cunoștința limbii maghiare nu ușurează traiul. Poate că unora și altora le aduce folos cunoștința limbii maghiare, căci le face cu puțință a deveni funcționari publici. Poporul în părțile noastre nu știe ungurește, trăiește și fără limba maghiară și nici nu vine în contact cu maghiarimea (O voce: Asta e răul!)

Tot mereu ne veniți cu iubirea de patrie. Nicăiri nu se vorbește mai mult de iubirea de patrie ca aici. Dar nici n'ar trebui să se amintească, căci se înțelege de sine (șgomot). Eri a zis aici ministrul Apponyi, că trebuie să simțăm toți că în țara aceasta Maghiarul e stăpânul. Eu zic că nu e așa (mişcare). Aici toți suntem stăpâni, căci e absurd a zice într'un stat de drept că un cetățean să fie domn, iar celălalt slugă. Suntem egali (ba zău că nu! — Trad.) fiind-că și noi alcătuim statul, căci contribuim și noi la susținerea lui cu sânge și avere (mişcare).

Gall Gyula. Dar îl susțineți cu sângele nostru! (S'auzim.)

Ștef. Petrovici: Când au năvălit Turcii în țară, am fost și noi aici și acum sunt mulți patrioți aici, a căror strămoși nu s'au luptat atunci în contra Turcilor (mişcare.)

Trece apoi la argumentele ce s'au adus pentru maghiarizarea școalelor populare. Să afirmă că aici trebuie să știe fiecare ungurește, ca să se poată înțelege cu funcționarii Jela oficiile publice. Dar știe ori-și-cine că poporul nu e pentru ca să servească pe funcționari, ci funcționarii sunt cari trebuie să servească poporul. Cel ce vrea să fie funcționar, să învețe și altă limbă. La orice meserie trebuie să se învețe limbile, numai și numai de dragul acestor domni, cari eventual au învățat foarte puțin, numai de dragul lor să învețe oricine ungurește? Sunteți aici în majoritate. Pofțiți și declarați că până mâne tot omul trebuie să știe ungurește și nu e iertat nimenui să vorbească decât ungurește! O puteți face. Dar eu cred că așa nu ne vom feri. Cu interlocuțiuni

mânt. Dar pe lângă toate acestea, trupa era statornică, mergea fără șovăire înainte, nici nu le trecea prin minte ca să se întoarcă către casă și să-și părăsească comandantul.

Vedeți! își gândi soldatul, aceasta e frumos! Vedeți, acestea sunt privirile unui bărbat învingător!

Fiind soldatul zilnic în același loc, ar fi avut cea mai bună ocașie ca să privească pe copiii zglopii, cari zi de zi se jucau pe câmpia din fața Vifeimului. În ochii oșteanului aveau însă și copiii aceiași soarte ca și florile. Mintea sa nu putea cuprinde, că are înțeles să te mai uiți și la așa ceva. De ce să privesc și să mă bucur? gândi el, când văzu că oamenii se opresc și zimbesc către copilașii ce se jucau. E curios, ca cineva să se poată bucura la vederea astorfel de nimiluri.

Intr'o zi, când soldatul era postat ca de regulă înaintea porții orașului, văzu pe un copilaș cam de vreo 3 ani, care venea spre câmpie să se joace.

Era un băiat sărac, se putea vedea din îmbrăcăminte, căci numai o piele de

oaie îi acoperii trupșorul; și copilașul se juca singur.

Soldatul privea pe noul venit, aproape fără să-și poată da șieși seamă.

Ce-i era mai băcător la ochi, era, că mititelul fugea așa de ușor de ție se părea că nici nu atinge pământul. „Pe arma mea“ zise el în fine, „copilul acesta nu se joacă ca ceilalți copii!“

Băețelul se juca în apropierea ostașului. Acesta observă cum mititelul își întinse mânuța spre a prinde o albină ce sta pe marginea floarei și încercă de dulceața suptă din ea, deabia și putu ridica aripiorele. Văzu, spre marea lui mirare, că albina nici nu se încerca să sboare, ci se da prinsă fără a-și folosi arma de apărare. Iar după ce mititelul prinse bine albina între degete, o lua la fugă până la marginea zidului, acolo unde era stupul lor, unde apoi o așeza. Și în felul acesta se grăbi să ajute și pe celelalte.

Intru adevăr, copilul acesta este mai altfel decât toți ceilalți, pe cari i-am văzut în viața mea, cugeta ostașul. Cum îi poate veni în minte să prindă albinele cari nu sunt avizate la sprijinul lui și cari

afară de aceea îl pot și amar împunge? Oare ce fel de om se va alege din el, de oumva va rămăne în viață?

Copilașul venea zi de zi și se juca pe câmpie și ostașul nu se putea reținea, să nu se mire de jocurile lui. E curios, gândi el, că de 3 ani de când ocup postul meu, nici odată nu mi s'a întâmplat un astfel de lucru.

Bucurie însă nu-i făcea băiatul. Din contră, micuțul i-a deșteptat reamintirea unui profet bătrân, jidan. Profetul jidov a profetit că în curând va veni pace și liniște pe pământ și între oameni bună învoire; oamenii se vor iubii unii pe alții și mii de ani sânge de om nu va mai curge în băcăi. Când se gândi la aceea profetire, soldatul se cutremură în tot trupul, strănse lancea cu mai mare putere în mâni, ca și când ar căuta în ea scut și mângăiere.

Și cu cât mai des vedea pe copilașul și jocurile lui, cu atât mai tare se gândea la pacea milenară și speriat se întrebă: ori doară s'a împlinit deja profetirea jidovilor? Apoi din nou se mângăia căutând să alunge gândurile uricioase.

Intr'o zi, când copilașul ca de regulă se juca pe frumoasa livadă între flori, nori grei prevesteau a ploaie torențială.

Când copilul observa cât de mari încep stropii de ploaie să pice pe gingașii erini, iute să își îngrijie de ei. Fugi la cea mai frumoasă din ele, și-i plecă cotorul lung ce purta floarea, până jos la pământ, așa ca ploaia să lovească numai partea dedesupt a potirului. Și așa în forma aceasta a fugit dela floare la floare până ce le-a așezat pe toate ocrotindu-le de ploaie.

Ostașul văzând lucrul copilului a răs cu hohot, „Mă tem că crinii nu-ți vor fi recunoscători“, zise el, cotoarele toate se vor rupe, nici nu se poate altcum închipui ca plantele acelea cotoroase, să le îndoaie în forma aceea“.

Însă după ce a trecut povoiul, ostașul văzu cum copilașul fugi dela floare la floare și le ridica iarăși și spre marea lui mirare, copilul obli cotoarele fără nici o greutate. Și s'a dovedit, că nici o floare nu s'a rupt; și acuma iarăși strălucneau crinii mântuiți în splendoarea lor de până aci pe întregă câmpie. Când văzu soldatul acestea, îl cuprinse o ciudă. Ce bărbat

prin cari pe unul îl acuzați că nu e patriot, pe celălalt îl trimiteți în România și pe al treilea în Rusia, nu ne putem feri. Trebuie să recunoaștem odată, că toți suntem cetățeni egali ai acestei țări, și unul are tot atâta drept ca și celălalt. (Am fi poate așa, dacă n'ar fi legile unguerești și dacă în dietă cei cu maghiarizarea n'ar forma majoritatea! — Trad.)

Vorbind de gimnaziul zice, că Românii au să și mulțumească școalele medii perio-
dului dinainte de 1867. Statul n'a înființat nici măcar o singură școală medie cu limba de propunere română după cum cere legea dela 1868. (Nemeth Imre: Nici nu se va înființa!) Și intr'alte ați cedat; multe nu voiați să le dați și totuși le veți da. Noi în Caraș-Severin n'avem nici un gimnaziu (Ugrou: Puteți să învâțați în școalele noastre!) Constat că în ținutul Caransebeșului nu e nici un sat maghiar și totuși voiați să înființați în Caransebeș un gimnaziu maghiar! Ziceți că nu voiați să maghiari-
zați? De ce voiați dar să ridicăți acest gimnaziu? (Mișcare). În declarațiile lor ne-au amenințat: ministrul de interne zicând că se va purta cu iubire față cu masa cea mare a poporului, dar va prigoni fără milă pe agitatori; ministrul de justiție a zis tot aceasta în altă formă; ministrul eutelor, puțin mai diplomatic, a zis, că nu va suferi acele școale, cari din punctul de vedere al patriotismului ar fi neutrale. Așadar și el vrea să maghiarizeze, dar nu cu forța ci prin școală.

Iuliu Maniu: Cu banii noștri proprii vrea să maghiarizeze! (Sgomot.)

Stef. Petrovici: Destul, că guvernul a spus-o verde, că de aci încolo ne va prigoni (Mișcare). Amenințarea privește pe agitatori. Cine stabilește, cari sunt agitatorii? (Maniu: Procurorul.) Dacă procurorul o stabilește, atunci e tribunal, care mă va judeca, dar ministrul de interne n'are dreptul de a prigoni pe nimeni! Nu e națiune pe fața pamântului care să aibă dreptul de a desbrăca pe altă naționalitate de caracterul ei în propriul său folos! (Mare sgomot). Numai dacă veți recunoaște că n'aveți drept să maghiarizați vă vom crede (O voce: Dar cu România ce e?) Nu vorbiți de România, noi nu suntem cetățenii ei, ci ai Ungariei și aici pretindem drepturi. De altfel eu nu primesc bugetul. (Aprobări pe băncile naționalităților.)

Congresul nostru.

V.

A doua parte a chestionarului să referă exclusiv la — „școala primară”. — Intrebările ce privesc partea aceasta sunt următoarele:

- Să poate adopta pentru școala noastră un singur tip de școală primară?
- Ce aveți de zis despre o împărțire a școlii, în școală primară inferioară, superioară și școli speciale inferioare?
- Ce rezultate a dat rotația institutelor și învățătorilor în școalele primare?
- În școalele primare s'ar putea împărți institutorii pe materii în toate clasele?
- Ce credeți în privința esamenelor și în privința promovărilor?

f) — Sunt necesare grădinile de copii la țară?

g) — Ce ne-ar trebui mai bine, școli complementare sau școli de adulți?

h) — Ce avantajii s'ar putea da absolvenților școalelor de adulți spre a încuraja frecventarea lor în număr de tot mare?

După-ce școala noastră poporală a adoptat un singur tip — noi vom rămâne pe lângă acesta. Că corect a fost, sau nu, nu vom discuta. Tot ce vrem, este ca acest timp — să se organizeze pe alte baze. — Ca școala primară să se subîmparțeașcă în primară inferioară și școli speciale inferioare — nu află cu cale. La noi ar fi foarte greu de realizat.

Am intra mai în amănunte, dar ne e preste puțină, după ce nu cunoaștem, scopul, intențiunea și modul — pentru care frații de dincolo plănuiesc forma aceasta. — Nu știm ce despărțăminte să cuprindă cea inferioară și ce clase cea superioară! Ori doar cea inferioară ar fi una cu cea de toate zilele și cea superioară cu cea de repetiție? — Evident dar că școala noastră după timpul și împrejurările de azi poate rămânea așa cum este. — Ne mulțumim cu școala ordinară, care va fi cercetată de copii dela 6—12 ani, și cea de repetiție dela 12—15 ani.

Școala noastră poporală în cele mai multe locuri e încredințată unui singur învățător. Avem și doi, dar de comun la școalele mărginașe — foste când-va granițarești — și în comunele unde numărul obligărilor e de două, ori trei-ori peste minimul statorit de lege. — După planul de învățământ școala cu doi învățători e împărțită așa că desp. I și II e încredințat unuia, ear celelalte celuilalt. — Unde avem trei, acolo unul primește începătorii, al doilea desp. II și III, ear al treilea despărțăminte IV — V. — VI. Și cu acest loc rămâne până la urmă.

Au fost unii, cari nu s'au mulțumit cu stabilitatea aceasta fără au cerut rotațiunea și schimbarea. — Și anume. Cel dela începători trece în anul următor la desp-le II și III, ear în al treilea an ajunge la cele superioare. Și în al patrulea din nou la începători.

Care din aceste sisteme ar fi de recomandat e greu de constatat. Stabilitatea nu e bună unde avem aplicați învățători, cari sunt străini de ceea-ce se petrece în jurul lor. Aceștia dacă într'un interval de trei ori mai mulți ani sunt aplicați la clasele inferioare, nu mai pot propune la cele superioare. — Nu mai sunt stăpâni pe materialul despărțămintelor acestora. — Rotațiunea ar fi bună, dar numai unde cei doi sau trei învățători, cu toții sunt conștii de chemarea lor. La din contră pentru cel zelos ar fi o mare greutate. Înădărar va îndrepta scăderile elevilor și învățământului, produse din nedibăcia colegului său, căci în anul

următor din nou va înfâmpina aceleași scăderi, aceleași neajunsuri. — Din nou vor fi aduse în ogașa veche.

Rezultatul ar fi deci, că acolo unde frații colegi nu pot rivaliza cu forțele — recomandăm stabilitatea. Unde toți sunt zeloși și conștii e bună rotațiunea, — atât pentru perfecțiunea unuia cât și pentru a celuilalt.

Mai vine apoi întrebarea că unde sunt aplicați doi sau mai mulți învățători n'ar fi mai corect, dacă și-ar alege fie-care studiile predilecte — și acestea să le propună. Bunăoară cum să practică în școalele medii. Ar fi bine. Aceea spre ce omul are atragere, mai bine va ști propune și mai cu gust. Ar avea privilegium, ca să se aprofundeze în aceste obiecte așa că în scurtă vreme între învățătorii satelor noastre am avea la vreme o samă de specialiști. — A introduce sistemul acesta, însămnă a produce prea mare deschițire între școală și școală. La oraș unde ar fi mai lesne de aplicat forma aceasta, avem numai câte un singur învățător. La sate e mare greu. Și poate chiar și în vârtutea vreunei legi psihologice nici n'ar fi tocmai corect. Ar fi apoi și prea mare săritură dela sistemul de azi, — la acela. — Până ce să se poată realiza aceasta ne mai trebuie vreme până ce el însuși în urma legilor naturale să se impuie. — Deocamdată avem de rezolvit alte afaceri, — ale școalelor și învățământului cu mult mai grabnice.

Un alt punct însemnat în viața noastră școlară sunt esamenele și promovările. Asupra acestora ne vom opri mai mult.

(Va urma)

ULTIME STIRI.

Budapesta, 17 Ianuarie. În ședința de ieri a camerei bar. Banffy vorbind iarăși în contra școalelor noastre, a mai afirmat, că numai acestora se datorește, că Românii dela noi când au fost la București la expoziție, ar fi comisi trādare de patrie. Deputatul Brediceanu a respins răutăciosul atac alui Banffy, arătând că Românii s'au purtat cuvințios în București și au evitat orice demonstrație.

Budapesta, 17 Ianuarie. Ministrul Polonyi a declarat, că cu învoirea soților săi din cabinet va înainta la tribunal contra lui Halmos, acuzarea pentru vătămarea de onoare.

Petersburg, 17 Ianuarie. Trenul Petersburg-Gateina care duce la reședința țarinei văduve, plin fiind cu numeroase personalități oficiale, a deraiat. 2 locomotive și 4 vagoane s'au răsturnat. Au fost rănite 6 persoane.

Kingston, 17 Ian. Cutremurul de pământ, ce avu loc aici, a nimicuit întreg orașul. Un incendiu a izbucnit imediat. Poporația doarme în liber. Până acuma s'au constatat 400 morți și mii de răniți. Domnește foamete și mare miserie.

Sofia, 17 Ian. Principele Bulgariei a primit la anul nou dela țarul pe lângă calde felicitări, briliantele ordinului Sf. Andreu.

Un discurs al Reginei României.

Cu prilejul solemnității inaugurării instituției „Vatra Luminosă” M. S. Regina României a rostit următorul prea frumos discurs:

Vesela serbare ce ne întrunește aci, mi pare a fi aurora unei zile frumoase.

Atât de luminos precum am încercat s'o facem împrejurul nostru, atât de luminoase să fie inimile voastre, în potriva soartei, în potriva suferințelor ce par supremaune și de nefadurat, pentru a săvârși o operă mare, sub oblăduirea Dumnezeuului a tot puternic care ne conduce și daruește celui mai încercat dintre copiii săi puterea, bucuria și iubirea!

Muncim aci pentru mica noastră țară și pentru întreaga mare umanitate.

Mulți cetățeni, cu familiile lor, vor fi redați țării, cari, în trecut, au fost o povară pentru ea și pentru ei însiși; ougetători vor fi dăruiți umanității cari vor răspândi lumina din aparenta lor noapte.

Dumnezeu ne ajută la acest scop în mod vădit și-i mulțumim.

Apoi mulțumim tuturor acelor cari cu atâta bucurie ne aduc tot felul de jertfe, ne copleșesc cu daruri bănești, așa încât putem ridica furnicarul nostru pe o bază solidă.

Dumnezeu să binecuvânteze pe toți acei, cari ne-au dăruiți de la miile până la o para.

Opera noastră nu va putea fi de cât de o rară frumusețe, de oare ce se ridică pe o curată și o sfântă iubire a semenilor, pentru că atât directorul cât și lucrătorii nu se gândesc la ei, ci numai la întregimea, la opera unei iubiri imense și devotate.

Ceea-ce se dăruieste și ceea-ce se câștigă, servește numai altor Lenoroți și va contribui la ridicarea stupăriei noastre.

Fie-care din cei cari muncesc aci este azi din nou, un tată de familie îngrijitor, care nutrește pe copiii săi și căruia este dat să ajute și pe alții să revie la o viață nouă.

Fie-care este binefăcătorul aproape-lui său, fie-care este colaboratorul întregii opere.

Bucuria să fie lozinoă noastră.

Precum se lucrează aci cântând, tot așa binefacerea, răspândindu-se ca un fluviu fecundător, să facă răzătoare împrejurimile în mijlocul cărora se ridică această „Vatră Luminosă”, ca să se bucure țara întreagă pentru că i se dăruiesc atâția cetățeni, cari cu vesela lor săruginiță îi aduc avuția.

se va alege din el dacă nici o floare nu o lasă să se nimicească? Oare ce s'ar alege de el, dacă ar merge în bătălie? Oare ce ar face copilul acesta dacă i-s'ar comanda să aprindă o casă plină cu femeii și copii, ori să sfredelească fundul unei corăbii, ca toți cei dinăuntru să fie prânzul peștilor?...

Fără voie soldatul trebuie iarăși să se gândească la profetirea aceea, — oare zău, nu cumva a sosit timpul acela? Poate timpul e foarte aproape, poate deja stăpânește pacea lumea aceasta. De sigur războaie nu vor mai fi. Deaci încolo se vor teme oamenii să mai facă rău unul altuia, vor fi de aceea natură ca copilul acesta, se vor teme a strivi o albină, a rupe o floare, nu vor mai fi învingători, eroilor nu se vor mai ridica arcuți de triumf...

Militarul, 'a cărui ideal era războiul, se infuria la gândul acesta și amenințător ridică lancea când fugi pe lângă el copilul.

În altă zi nu erau nici crinii, nici albinele cu ce se ocupa copilul, ci era altceva ce nefindestulea și mai mult pe

soldat. Era o zi grozav de fierbinte, razele soarelui ce picau pe coif și armatură, așa'l înădușiseră de credea că are haine de foc pe el. Trecătorilor li se părea că soldatul în câte-va clipe va pica mort la pământ sub focul arșițelor soarelui. Ochi săi păreau a fi înroșiți ca focul, buzele i-se înegriseră. Soldatul se credea însă oțălit chiar și pentru pustiurile Africeii, și nici prin minte nu-i trecea să-și părăsească postul; din contră, afla plăcere întrău aceea, că i s'a dat ocaziune să arete trecătorilor ce poate presta, dându-se pradă arșițelor soarelui.

Pe când sta el astfel și soarele îl frigea de viu, veni copilașul ce se juca ca de regulă pe câmp, spre el. Știa copilul bine că ostașul nu-l iubește. Acuma însă veni mai aproape, îl privi lung și cu deamănuntul în față, apoi fugi peste drum. Scurt timp după aceea se reintoarse cu mânuțele strânse lângă olată ca o scoică, în care aducea câte-va picături de apă.

Ce? Să poate? Doar nu va fi fugit copilul acesta ca să-mi aducă apă? se gândi ostașul. Crede oare copilul, că un ostaș roman nu este în stare să sufere

nici puțină căldură? Ce umblă micuțul acela să ajutore pe aceia, cari nu-i simțesc lipsa lui. Eu nu râvnesc la compătımire. Nu! Vreau ca el și toți semenii lui să piară din lume.

Mititelul se apropia cu precauție de soldat ca degetuțele strânse bine lângă olată, ca nu cumva să se verse ceva din apă. Cu teamă se uita la puținica apă ce o aduse și nici nu observă fruntea încrunțată și privirea amenințătoare a ostașului. În fine ajuns lângă soldat îi oferii apa.

În fuga lui, frumosul păr buclat și blond îi căzuse pe frunte și-i acoperii ochii. Spre a putea privi în ochii soldatului scutura de mai multe ori din cap. Când în fine i-a succes și a zărit expresiunea amenințătoare a soldatului nu s'a înfricat, ci rămase liniștit locului invitând cu o privire fermecătoare pe soldat ca să bea din apa adusă. Dar ostașul nu voia să primească apa dela copil, pe oare îl ținea de inamicul său. El nici nu se uita în jos în fața lui frumoasă, ci sta înțepenit și se făcea că nu știe ce vrea copilul acela. Copilașul însă nu putu în-

țelege, că ostașul ar putea să-l refuze și zimbând prietinos se ridica în vârful degetelor picioarelor, mânuțele le întinse așa sus cum numai putu, ca mai cu ușurință să poată bea ostașul.

Ostașului i-se păru ca o negliobie ca un copil să-i ajute și infuriat prinse lancia ca să amenințe copilul. Dar minunea voia ca chiar în momentul acesta razele soarelui să fie așa de arzătoare, încât soldatului i-se părea că i-se topesc creerii în cap și că dacă nu va gusta ceva alinător, trebuie să moară.

Îngrozit de acest sentiment, trânti lancia de pământ, cuprinse cu amândouă mâinile copilașul, îl ridică în sus și sorbi toată apa ce o ținu între palme.

Erau numai câte-va picături, dar mai multe nici nu au fost de lipsă, căci cum gusta apa, o răcoare plăcută i-se strecură prin întreg corpul. Coiful și spada nu'l mai ardeau, iar razele soarelui își pierduseră puterea răcoritoare. Înainte de-a observa aceasta puse pe copil jos și acestai eliberat din brațele ostașului fugi prin câmpie jucându-se.

Mirat se întrebă soldatul: ce fel de

Iubirea să fie scutul nostru și ajutorarea lozina noastră.

Nimeni din cei cari intră aci să nu se mai creadă uitat de Dumnezeu și de oameni, ci să fie ajutat până ce va putea ajuta la rândul lui.

Binevoitorii noștri donatori trebuie să știe că banii lor nu sunt aruncați într'un puț și nu se pierd ca printr'o sită, ei că fie-care gologan al lor se transformă într'un capital pe care se va înălța societatea noastră de muncitori.

Am început cu tați de familie, cari erau obișnuiți să crească pe copiii lor, dar cari orbiseră.

Acum ei nutresc familiile lor după câte-va săptămâni necesare pentru a în-văța să lucreze fără vedere.

Capitalul nostru începe să producă dobânzi și va crește repede prin vesela sârguință a locuitorilor stupăriei noastre, a furnicarului nostru.

Ași dori să mulțumesc fie-cărui donator în parte, dacă așa dispune de timpul necesar, căci nici o mână n'a rămas închisă în fața acestui prag!

Casa în care suntem întruniți în acest moment, terenul pe care vom construi prima căsuță, este dăruit! Până și instrumentele sunt datorite iubirii bine-făcătoare a aproapei.

Cum să nu priască, cum să nu poarte roade, toate aceste jertfe!

Copii să fie binecuvântați pentru gologanul lor și binecuvântați să fie părinții cari au învățat pe copii lor să facă binele.

Binecuvântat să fie și directorul care cu ai săi, muncește cu un devotament, desinteresat și care de 8 ani în taină, a lucrat cu mine la acest edificiu.

Și binecuvântați să fiți voi toți, scumpii mei loviți de soartă, cari o să fiți o pildă și o îmbărbătire, prin bucuria voastră de a munci și prin ajutorarea voastră reciprocă, celor ce văd, când ei cred că viața este prea grea și imposibilă de înfruntat.

Pacea să domnească printre noi, căci Dumnezeu însuși binecuvăntează acest locaș. Dumnezeu s'a pofit printre noi și dorim să găsească grădina sa împodobită!

Întreaga noastră întreprindere este bazată pe jertfe și sădită pe recunoștință; cum să nu fie vatra noastră „luminoasă“?!
Intregul nostru viitor se numește „Muncă și Iubire“, cum să nu încălzească vatra noastră?!

Vrem să dovedim că lumina sufletească e mai puternică ca lumina ochilor și că încrederea nestrămutată în Dumnezeu conduce mai departe ca toată deșteptăciunea oamenilor.

Crăciun fericit și la mulți ani!!!

ȘTIRILE ZILEI.

- 4 (17) Ianuarie.

O foaie bulgară despre regele Carol.
Ziarul bulgar »Den« comentând cuvintele spuse de principele Ferdinand în urma vizitei la București, despre popularitatea regelui Carol, găsește cu cale să facă o paralelă între cei doi monarhi. »Urmăriți viața politică a regatului român și veți găsi fără muncă rolul regelui în această viață. România putem spune că a atins forma ideală a combinațiilor politice. Toate forțele poporului sunt grupate în două mari partide politice, cari regulează dezvoltarea politică și obștească a poporului. Iar acest fapt se datorește nu numai poporului, ci și regelui, care nu caută puterea sa în slăbiciunea poporului. Numai tactice deosebite a regelui în alegerea mijloacelor și respectarea formelor constituționale se datorește popularitatea și dragostea întregii națiuni pentru dinastie. Voeste principele Ferdinand să câștige lauri regului vecin? Atunci să se cugete asupra modului cum își îndeplinește prerogativele constituționale și atunci va vedea câtă puțină dreptate are să ceară de la poporul bulgar, ceea ce a câștigat regele Carol de la poporul românesc.

Pedepsit pentru tricolor. Se știe că d-l Dr. Stefan Rozvan, avocat în Ilia Mureșiană, a fost pedepsit de pretorele de acolo la 2 săptămâni închisoare și 200 cor. amendă, pentru că a găsit pe poarta casei d-sale cununi de flori în tricolorul românesc, puse de alții. Vice-comitele a nimit cuit sentiunță, dar ministrul Andrássy — marele prigonitor al »agitatorilor« — a întărit-o.

Detragerea congrueli. Foile din Budapesta aduc știrea, că ministrul Apponyi a detras părintelui Ioan Moța din Orăștie odată pentru totdeauna congrua, pe motiv că agită prin »Libertatea« contra națiunii maghiare.

Canalizarea orașului Brașov. Alaltăieri a expirat termenul pentru înaintarea ofertelor privitoare la luarea în întreprindere a lucrărilor pentru proiectarea canalizare a orașului. Cu totul au intrat 11 oferte dintre cari cel mai mare a fost cel al firmei Peter Meloco, societate pe acții din Budapesta cu 1.451.528 cor. 35 fil iar cel mai mic cu 993.207 cor. 54 b. a societății pe acții de Granit din Kissebes. Ofertele vor fi examinate de către comisiunea de zidire a orașului, care va raporta apoi reprezentanței orașului Brașov.

Pentru masa studenților români din Brașov. au intrat de la d-l Dr. Alexandru Bogdan întru memoria fericitului său părinte Ioan Bogdan suma de 10 cor.

În loc de An nou ferit de la d-l Dr. T. Sbarcea, medic în Satulung, suma de 10 cor.

Primească marinimoșii donatori cele mai călduroase mulțumiri. *Diracțiunea gimn. gr. or. român.*

Mandatul din Lugoj. Astăzi, Joise va începe în palatul administrativ din Lugoj investigarea mandatului de la Lugoj și va ținea până în 26 l. c. Comisar de investigație este deputatul E. Nemeth, referentul

comisiunii IV censurătoare. Din partea contestării mandatului va fi de față avocatul Dr. I. Rosenthal, iar din partea apărării Dr. V. Branisce. Cu totul vor fi ascultați 202 martori.

Noul șah al Persiei. O telegramă primită din Teheran anunță că noul șah al Persiei a ales ca prinț moștenitor pe fiul primei sale soții. În Persia se obișnuia ca prințul moștenitor să fie în același timp și guvernatorul orașului Tebris. Acum însă noul șah voeste, ca prințul să rămâe la Teheran, nefiind supus astfel înțiruirii Rusiei. Poporul persian știe că noul șah e un mare reacționar și de aceea e convins că domnia lui nu va fi tiranică. Se crede că șahul Mahomed Alis are de gând să dissolvă noul parlament, precum țarul a dissolvat prima dată. La Teheran cetățenii repetă acum o vorbă pe care ar fi exprimat-o șahul și care dovedește ideile politice ale noului monarch. »Câteva capete tăiate formează poliția cea mai bună«.

Corul bisericii rom. gr. or. din Brașovul-vechiu invită la Producțiunea musicală-teatrală împreună cu dans, ce se va aranja Duminecă, în 7 Ianuarie st. v. (20 Ianuarie n.) 1907, (ziua de Sfântul Ioan Botezătorul) în sala hotelului »Central« nr. 1 din loc. Corurile se dirigează de d-l Nicolae Oancea jun., învățător. Prețul de intrare: de persoană 1 c. de student 80 bani. Venitul curat este destinat pentru sporiirea fondului corului bisericii »Sfinției Adormiri« din Brașovul vechiu. Contribuțiile peste taxă și ofertele benevole se primesc cu mulțămire și se vor publica pe cale ziaristică. Bilete pe intrare se află de vânzare la d-nii Eremias Nepoții; librăria A. Mureșianu, librăria Ciurcu & Comp. și serra la casă.

De la magistratul orașului primim spre publicare următoarele: în senzul § 3 alineu 1 a instrucțiunii la art. de lege XX din 1873 se provoacă toți posesorii de cai de pe teritoriul orașului Brașov împreună cu Stupinele, Fabrica de zahar, Timișul de sus și de jos, Dârste, Nou și Predeal de a-și anunța caii (asini, catării) în localul pentru conscrierea militară, strada Porții 63, etagiul prim, în timpul de la 20—31 Ianuarie 1907. Spre acest scop sunt posesorii de cai îndatorați de a lua din amintitul local în primire biletele de anunțare. În-trelăsarea se va pedepsi conform amintitului § eu o pedeapsă până la 20 coroane. De la anunțare sunt eliberați: a) caii Ma-jestății Sale și ai membrilor înaltei curți; b) caii hergheliei de stat; c) caii administrațiunii militare și caii ofițerilor mențiți pentru împlinirea serviciului; d) caii eliberați pe temeiul contractelor încheiate pe baza dreptului ginților.

Prelegere și petrecere poporală în Ghimbav. Duminecă în 7/20 Ianuarie a. c. la oarele 6 p. m. va avea loc în comuna Ghimbav o prelegere poporală, împreună cu o producțiune declamatorică și muzicală, aranjată de tinerimea adultă din unita comună. Prelegerea o va ținea un membru al comitetului despărțământului Brașov al Asociațiunii. Invitări speciale nu se fac. Toți cari se interesează de înaintarea poporului nostru sunt invitați pe această cale a lua parte la prelegere și petrecere. Venitul curat este destinat ju-

mătate în favorul despărțământului Brașov al »Asociațiunii«, și jumătate în favorul bisericii gr. or. rom.

Petrecerea se ține în sala numită »Zur Parthie«.

Grevă într'o școală slovacă. Micii școlari slovaci din comuna Liptószentandrás nu mai voesc să meargă la școală pentru-că sunt siliți să învețe dintr'o carte ungurească. Până nu e scoasă cartea ungurească din școala lor, ei rămân frumuseș acasă. Autoritățile au pornit cercetare contra părinților.

Pentru apărarea Constanței. La primăvară pe plajea din fața Constanței, pe punctul viilor, se va începe construcțiunea unei baterii de artilerie fixe, pentru apărarea Constanței. În această baterie se vor așeza două tunuri de asediu calibru 75 m. m., care se construiesc actualmente la uzinele Krup din Essen.

Mulțămire. Suntem rugați a da loc următoarei mulțămiri publice: Din îndemnul recunoștinței țin a mulțămii și pe calea aceasta stimatului domn Dr. Enea Nicola din Alba Iulia, pentru-că prin tratamentul medical și operațiunea ce mi-a aplicat la ochi, m'a vindecat de o boală foarte grea și învechită, pe carea mulți alți medici, la cari m'am adresat, n'au fost în stare a mi-o vindeca. Toți cei-ce din tinerete mă cunosc admiră rezultatul, de care eu mă bucur după îndelungate suferințe de a căror scăpare nu mai aveam nădejde.

Ana Zdrăncu din Păcliașa.

Pentru ocuparea postului de medic comunal împreună cu salariul anual de 1600 cor. 200 cor. bani de quartir și cu drept de a ținea apotecă de mână din comuna românească Gyergyóbkás, comitatul Csik, constatătoare din 6201 suflete și unde sunt mai mulți negustori, fabrici de ferestee și inteligență numeroasă, cu termin până la 1 Februarie este publicat concurs. Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze până la acest termen petițiile la protopretorele din Gyergyótölgyes comit. Csik.

Sunt numai vorbe că ar fi greu ca copii să aibă o coloare sănătoasă a feței. Rezultatele obținute cu untura de pește a lui Zoltan sunt neîntrecute. Când vine vorba de untura de pește, să nu o schimbăm cu altă untură, ci să cumpere numai a lui Zoltan, care să capătă cu 2 coroane în farmacia.

„Cum sunt mulțămii preoții gr. or. cu „Congrua“.

Furoăreni, 17 Dec. 1906.

(Un răspuns.)

I.

Onorată Redacțiune!

Cetind în nrul de Duminecă (nr. 51) al prețutului D-voastre ziar, articolul cu titlul de mai sus, semnat de »preotul din Lungocești«, vin a-mi face și eu unele mici observări.

D-l autor zice între altele, că dacă li se va mări salariul învățătorilor, atunci

apă a putut fi aceea, care mi-a dat-o copilul acela? ce beutură minunată!... Trebuie să-i dovedesc recunoștința... Iute se resgândi însă. Ura, ce o avea față de acel copil ciudat izgoni din gândul său sentimentul recunoștinței. Copilul acela — își zise el — și așa nu știe ce face. Ori doară află el recunoșterea la erini sau la albine?...

Câteva clipe mai târziu soldatul observă pe comandantul miliției din Vifheim venind spre dânsul. Căpitanul pași drept spre ostaș, chemându-l la o parte, ca să-i comunice un secret.

Tu ști, zise căpitanul, că regele Irod a încercat în mai multe rânduri să prindă pe un copilăș ce s'a născut aci în Vifheim. Preoții și cărturarii i-au spus că acel copil se va urca pe tron și afară de aceea au mai profetit, că noul împărat

va introduce între oameni pace și bună-voire...

Acuma pricepi tu pentru ce ar voi Irod să scape de acel copil?

Se înțelege că pricep, răspuse ostașul în grabă. „Lucrul acesta e doar cel mai ușor lucru de pe lume“.

„Așa ar fi să fie, dacă ar ști regele care e copilul înțeles de profeti, diitre toți copiii din Vifheim“.

Ostașul se încruntă. „Ce rău că cărturarii nu au putut spune mai cu deamănuntul“.

Acuma — continuă căpitanul — Irod a aflat o viclenie, cu care crede să scape de împăratul veacurilor, și promite un dar minunat aceluia, cari îi vor sta întru ajutor“.

„Ori și ce dispuneți să va împlinii și fără dar“, răspuse soldatul.

„Mulțumesc“ continuă căpitanul. Să-ți spun dar planul regelui! El voeste să serbeze ziua numelui copilului său celui mai mic, și cu ocaziunea aceasta v'a invita la serbare pe toți copiii dela doi până la trei ani din Vifheim împreună cu mamele lor. Și apoi la serbarea aceasta...“ El se întrerupse când văzî groaza ce s'a întâpărit la aceste cuvinte pe fața ostașului.

„Amice“, continua el, „tu nu trebuie să te temi, doar Irod nu pretinde dela tine să-i îplinești gândul. „Pleacăți numai urechea la gura mea, și eu îți voi destăinui planul“.

Căpitanul șopti mult cu soldatul și după ce i-a destăinuit tot adause:

De sine înțeles că nu trebuie să-ți mai spun odată că este secretul cel mai mare, altcum tot planul e nimic“.

„Căpitane, mă cunoști, că sunt omul tău de încredere“.

După ce se îndepărtase căpitanul ostașul iară rămase singur la postul său. Fără voie, își îndreptă privirile asupra copilului, care se juca printre flori și un sentiment de milă se furișă în sufletul său, văzând copilul cu câtă dragoste desmierda florile.

Dar iute, precum venise, dispăru din sufletul său această milă neînțeleasă și cu o mulțumire oareși-care își zise: „Acest copil nu-mi va mai pricinui mult timp năcaz. Doar și el va fi invitat la Irod“... Ostașul stătu până seara, când se închise poarta. După ce și-a împlinit serviciul porni pe drumul îngust ce ducea la palatul splendid a lui Irod...

(Va urma.)

Cei mai numeroși profesori și medici îl prescriu!nic

Sirolin

delturază: tusa, feșga, asudorea de noapte.

contra morburilor de plumăni, catar, tuse măgărăscă, scrofule și influență.

Se vă feriți de imitație, de aceea să se cêră: *Pachetura originală „Roche.“*

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helvetia (Schweitz).

„Roche“

Se capătă cu prescriere medicală în farmacia, Sticla 4 cor.

unde vor rămânea preoții cu „autoritatea“ lor față de învățători. Eu unul așa cred, că preoții în primul rând nu sunt chemați „să aibă autoritate față de învățători“, ci datorința lor sfântă este ca împreună cu învățătorii să lupte pentru înaintarea și cultura bietului popor român. Domnii preoți de aceea sunt puși ca directori-parochi, ca în comunele unde este unul sau doi învățători să nu întâmpine aceștia chiar toate greutatele, ci ca preoții să le dea mână de ajutor atât cu sfatul cât și cu fapta, fiind-că dânzii ca păstori sufletiești, eunosc mai bine împrejurările din comunele d-lor.

M'a surprins, că d-l autor accentuează atât de des în expunerile sale, această „autoritate“. Nu sunt contra postulatului formulat de autor. Ceara-și fie-care ceea ce-i compete, pentru-că „cine cere nu pierde... însă fie-care să ceară pe baza meritelor lor, (dacă au) iar nu pe aceea că „subalternii“ d-lor, adică învățătorii, vor avea salariu mai bun...

În alt loc d-l autor zice, că pentru ce împărțirea „Congruiei“ s'a făcut numai în două clase și nu în trei, adică ca în clasa I. să fie cei cu opt clase gimnaziale cu 1600 cor., în clasa II-a cei cu 7, 6, 5 și 4 clase gimnaziale cu salariu de 1200 cor. și în clasa III-a cei cu mai puțin de 4 clase gimn. cu salariu de 800 cor.

Oare noi învățătorii nu am putea cere ca și la noi să se facă împărțirea în 3 clase anume: cei cu mai mult de 4 clase gimn.; cei cu 4 clase gimn. și cei sub 4 clase gimn. Însă noi aceasta nu o vom, pentru-că *aceeași chemare avem și unii ca și ceilalți.*

Părerea mea este că acel care pretinde însă să facă aceasta pe baza dreptului și a meritelor sale, dar nu pe motivul că să-mi dai și mie că și ăluia iai dat.

Vasile Bărbier,
învățător gr. or. în Pucăreni.

Vești din România.

Militarizarea școlilor. Într-una din seriile trecute Drul Ureche a ținut la Ate-neu conferința sa, tratând despre militarizarea școlilor.

Conferința era mult așteptată, și în adevăr, sala a fost plină cu un public ales. După o introducere plină de cele mai seducătoare figuri umoristice, cari au stârnit un râs nestăpănit, a intrat în subiect. A arătat chipul cum se înțeală și executată legea instrucției militare în școli; oamenii chemați să o execute și însăși defectele acestei legi, cu rolul multiplu ce vrea să-l dea instrucției militare față de obiectele de studiu; apoi lipsa desăvârșită de pregătire pedagogică (sergentii) și conduită a instructorilor ca să poată însuși respect elevilor și marea pierdere ce-o îndură toate obiectele de studiu în profitul instrucției militare.

Combate cu argumente spiritul și rostul acestei reforme de două-ori stricătoare: întâi, fiind-că i-se răpesc școlarului de către instructor orele de cari nu se poate lipsi la studiu; al doilea, e o pierdere mare pentru prestigiul armatei în viitor.

Aduce în favoarea părerilor sale scrișul somitășilor cari s'au ocupat cu ideea de a începe instrucția militară din vârsta fragedă.

Dela începutul și până la sfârșitul conferinței, n'au lipsit glumele și ironiile cari au făcut-o cu atât mai interesantă.

Congresul învățătorilor. La Focșani, „inelul de nuntă“ al celor două principate românești de odinioară, și-a ținut al 4-lea congres învățătorimea din întreaga țară.

Acolo, acum ca și altă-dată, la întrunirile lor mai restrânse, din cursul anului școlar, și-au dat cuvântul, acei, cari în toate împrejurările au dovedit dragoste de muncă și jertfă pentru popor.

S'au ocupat de școală, de chipul cum s'ar putea munci mai cu folos, de mijloacele, prin cari țărănimia atât de înepoiată, poate fi mai repede chemată la altă viață. Se înțelege s'a vorbit apoi de pie-

deci, de dușmani, dușmani ai binelui și ai propășirii și s'au putut găsi destui.

Se poate zice că învățătorii sunt acei, cari, în congresele lor, se ocupă mai puțin de interesele proprii. Starea lor materială e cât se poate de slabă, iar munca trece întotdeauna măsura puterilor. Învățătorul fiind cu pregătirea lui, s'ar putea zice une-ori, singurul factor cultural în sat și s'au dat lui, pentru mai grabnică ridicare a țărănimii pe toate tărâmurile, însărcinări de tot felul; și s'au dat atâtea câte s'au putut închipui. El e și pregătitor în clasă și măiestru de lucru manual, conferențiar, conducător al școlii de adulți, al corului bisericesc, horticultor, agricultor, etc. de model — și dacă nu le poate face nici unul pe toate, totuși se poate zice că multe se fac.

Dacă lupta, ce-a pornit de câți-va ani dela pătura cultă a generației de azi, să roade, trebuie să se știe că în popor se lucrează de mult. În câți-va ani s'a ajuns acolo, că aproape fie-care sat își are banca. S'au făcut apoi pe ici pe colo cooperative și societăți de tot felul pentru ridicarea la adevăratul preț al muncii și produsului. Multe moșii au fost arendate în ultimii ani tovarășiilor satești. Câte-va au fost chiar vândute acestor tovarăși. La toate, învățătorul a mers înainte, chiar îndurând pentru împlinirea datoriei sale.

Azi învățătorii, toți învățătorii au o singură revistă și un singur ziar al lor și în zilele trecute „Asociația“ a putut în sfârșit să-i cheme pe toți la unire la Focșani.

Aproape nelipsiți dela toate desbaterele congresului au fost d-nii Patriciu, Ghibănescu și Săveanu.

Invitat de congresiști la rândul său d-nul Iorga a ținut o cuvântare plină de cele mai înțelepte sfaturi și de cel mai cald îndemn la jertfă pentru cei dela sate.

S'au trimis telegrame M. S. Regelui și ministrului de inst. publică, iar o comisiune se va prezenta cu un memoriu la ministru.

După congres a urmat serbare. Pentru al 5-lea congres al anului 1907 s'a ales Craiova.

Tot în zilele trecute a fost și *congresul advocaților* la Iași întrunit mai mult în vederea modificării „Legii corpului de advocați“.

Bal. Datorită stăruinței domnului Onorriu Mărculeț, președintele și a membrilor din comitet „Unirea“ societatea vrednicilor Drăoseni din Ardeal stabiliți în București, a mai dat în seara de anul nou un bal pentru mărirea fondurilor sale.

Lume a fost foarte multă, în port ales, deosebit și amestecat.

A fost la serbare între alții și d-nul Ignatie Mircea (cu familia) președintele societății „Frăția“ a Românilor din Oraș, care și-a ținut balul într-una din sările de Crăciun fiind onorat și de d-na Bengescu, reprezentând pe M. S. Regina.

Mitru.

De sub Codru.

Băsești, 14 Ianuarie n. 1907.

Sărbătoarea Crăciunului, praznicul acesta luminat, când a răsărit lumea lumina onostinței și soarele dreptății, când s'a împărțit omenimea de cel mai însemnat și neprețuit dar dumnezeesc: de ștergere a păcatului strămoșesc prin nașterea Mântuitorului lumii, — această sărbătoare a bucuriei cu drag este așteptată din partea tuturor creștinilor.

Dar prin puține locuri cred că va fi produs această sărbătoare o bucurie și o însuflețire atât de mare, ca și în comuna Băseștilor. Cauza acestei mari bucurii și însuflețiri a fost împlinirea unei vechi dorințe a poporului din Băsești.

Ce e drept din mila lui Dumnezeu și din grația sentimentului de obște al conducătorilor poporului român din acest sat fruntaș, se află aici multe lucruri frumoase și folositoare, cari din multe alte comune lipsesc, sau nu sunt într-o stare

atât de bună, ca și aici. Așa d. e.: comuna Băsești are o biserică mare de piatră, care între altele are odăjdii, potire și o evanghelie foarte frumoase; are o școală populară zidită de vre-o câți-va ani după toate cerințele moderne; are o reuniune română de consum, o bancă românească; („Codreana“); o agentură a poștei; stațiune a căii ferate, notar comunal; etc. Chiar și *gendarmi* încă se află în Băsești, *deși nu i-a chemat nimeni și astfel nici rostul lor nu-l înțelege nimeni*. Vor fi fost trimiși probabil pentru siguranța publică, care de fapt dela venirea lor în sat e mai nesigură!

Ași mai aminti încă ceva, ce mai are comuna Băsești, dar teamă mi-e, că lumea mă va judeca de lingușitor; puține comune rurale vor avea fericirea de a avea în mijlocul lor pe un bărbat atât de însemnat, ca și cum au Băseștii pe venerabilul d. George Pop.

De rândul acesta s'a simțit mai mult ca altă-dată lipsa unui cor bisericesc în comună. Nu e vorbă, era aici un fel de cor, care cânta în Dumineci și sărbători în biserică, dar acesta nici pe departe nu atingea bunul renume, la care ajunsese cu timpul această comună. Faptul însă că pe vara, ce vine este invitat despărțământul „Asociațiunii“ și reuniunea femeilor sălăgene“ ca să-și țină adunările lor generale aici în Băsești, a adus cu sine și înființarea corului bisericesc mult dorit.

Tânărul cand. de adv. d-l I. Cl. Iuga, invitat fiind a venit la noi și punându-se pe lucru înainte de Crăciun cu 6 zile, a înființat un cor bărbătesc de țărân, constând din 50 de inși, pe care apucându-se a instrua i-a succes a-l învăța pe Crăciun răspunsurile dela liturgie și o colindă frumoasă pentru cor bărbătesc. Bucuria poporenilor și în special a coriștilor nu se poate spune, văzându-și dorul împlinit.

În ajunul Crăciunului corul în frunte cu dirigentul s'au prezentat la locuința d-lui Pop de Băsești executând cu o finețe neașteptată dela niște țărâni colinda învățată. Impresia a fost puternică și a stors lacrimi din ochii tuturor.

Venerabilul nostru prezident adânc emoționat după ce a ospătat într-adevăr domnește pe coriști, îndemnându-i să fie zeloși și să cerceteze regulat probele a dat pentru trebuințele corului (note, etc.) suma de 40 cor. Corul a mai colindat și la zeosul preot local, d-l A. Băliban, care asemenea adânc mișcat, încă a dat pentru trebuințele corului 5 cor. Corul după aceasta a mai colindat la 2 fruntași, apoi s'a dus fie-care la ale sale.

În ziua primă și a doua de Crăciun noul cor încă a contribuit la ridicarea ceremoniei evlavioase executând toate răspunsurile și o colindă în loc de priceasnă, și încă într'un mod atât de precis, încât chiar și de *semnele dinamice* (pianissimo, piano, forte, crescendo etc.) încă a ținut cont. Impresiunea ce a produs asupra credincioșilor nu se poate descrie. La auzul acordurilor frumoase și armonioase un fior plin de evlavie te cuprindea.

Se înțelege că după aceasta cu droaia veniau să se însinue coriști noi, cari însă nu s'au mai putut primi. Și toate aceste într'un restimp de 6 zile!

De atunci corul a mai învățat „Carii pre Cheruvimi“ și „Pre Tatăl și pre Fiul“... de Dima, precum și un cântec profan pentru cor bărbătesc. O vie dovadă, că cât de departe se poate ajunge, dacă este voință și însuflețire. Cu Dumnezeu numai înainte și să facă și alții asemenea.

Gaius.

Bibliografie.

„Călimdarul Minervei“ cunoscut publicului prin varietatea lui și esceleata redigeare a apărut deja și se vinde cu 1 cor. 25 bani la tipografia și librăria A. Muresianu plus 20 bani porto.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1907

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și priijitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 corône, pe șese luni 2 corône

Pentru România și străinătate: Pe un an 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Concert și teatru în Reghinul-săsesc.

— 11 Ianuar st. n.

A doua zi de Crăciun, Românii din Reghinul-săsesc și jur au fost în chipul cel mai plăcut distrași prin corul tinerimei române din Iernotfaia, condus de tânărul și harnicul învățător gr. cat. Alexandru Moldovan.

Înaintașul acestuia, azi la Roșia-montană, I. A. Sighișorean, în mai multe rânduri ne-a fost procurat momente plăcute ca cel de acum, până când petrecea între noi. Noi Românii din Reghin ne mândream, că cu corul bine instruit de acest entuziast învățător putem ocupa și noi pe câte o sară marea sală a hotelului orașenesc. Eram și mai mândri, când profesorii gimnaziului săsesc de aci ne acopereau cu felicitările lor, neputând admira în de ajuns pe harnicul învățător, care cu sătenii săi a ajuns în scurtă vreme să dea reprezentății teatrale și concerte așa de bine reușite ca și ale străinilor, și mulți, și culti, și conduși de inșiși domnii profesori dela gimnaziu.

De bucuria, plăcerea și mândria aceasta ne credeam despoiați, când pe la mijlocul verii trecute am aflat despre depărtarea învățătorului Sighișorean. Sara de a doua zi de Crăciun însă ne-a dovedit, că credința deșartă ne-a fost. Bunul întemeietor își are urmașul, despre care însuși zicea »pe mine singur Moldovan mă poate înlocui«.

Primesc invitația, mă uit la bogatul și alesul program! Toate sunt bune, dar unde-i Sighișorean, ca să le dea viața? Pun invitația cu răceală la o parte. Pe cât am aflat, au făcut mulți ca mine, și mulți s'au și dus ca mine îngrijați, căci de noi ne era cum ne era, dar de străini. Ajunși în fața cortinei ne făceam curaj, mai mult de ochii lumii.

Dar... se ridică cortina. În fața noastră o trupă drăguță de românași și românuțe. Deja întâia priveliște parcă ne dă suflet. Incepe lin »În pădure« de Flondor, ca să-i urmeze repede »O scrisoare ela Muselim-Selo«, declamată cam fără mimică de studentul Șuteu. Se fac observări măgulitoare, coriștilor însă li se dau pe după culise sfaturi de a cânta mai cu putere. Urmează »Trecui valea« de I. Muresianu și »Răsunetul văilor« de Popovicu, cari înalță inimile. Între ele nevasta Bogdan, stârnește ropote de aplauze prin »La oglindă« de Coșbuc, declamată ca și de ori care inteligentă de prin penzioane, cu sentiment și natural.

Comedia »Cinel-cinel«, de care ne teamam să nu fie o derută rușinoasă, a succes peste așteptare. În deosebi I. Bogdan s'a distins așa de bine în rolul lui Graur, producând haz și veselie, ce cu greu se uită. Asemenea și-a pătruns bine rolul țărâncă A. Bogdan — Florica. Pitarul Sandu

C. H. Neusidter!

Untură de pște Dorș
 este cel mai bun
mijloc de întărire
 pentru copii adulți.

Droguerie mezină

C. H. Neusidter,

Brașov, Strada prții 15.

De vânzare

2 mașini cu foc de împletit
 cu tot ce e al lor complet. Una de
 6 puteri de cai, una de 4½ sunt de
 vânzare cu preț convenabil.

Doritorii a se adresa la proprie-
 tarul **Stefan Bulmes, în Zărnești.**

(2696,1—3.)

Casă cu 5 odăi,

verandă cu geamlic curte mare și
 grădină plantată cu pomi locu fiind
 mare și foarte plăcut, să mai poate
 clădi case. — **Prețul flor. 5000.—**

De vânzare din mână liberă.

Informați la **Trafica Spudera**
 pe promenadă.

Anunț.

Pentru darea în întreprindere a
reparării cuartirelor preotești de sub
 Nr. 49 și Nr. 51 din Strada Prun-
 dului Brassó (Brașov-Scheiu) se va
 ținea la **14 Ianuarie 1907 st. v. oarele**
10½ a. m. licitație publică în sala
 de ședințe a Comitetului parochial
 dela Biserica Sf. Neculai din Brassó
 (Brașov-Scheiu), la care vor fi ad-
 mise numai oferte scrise închise.

Oferte primește numai d-l Epi-
 trop-econom **Andrei Lupan sen.** (Str.
 Ecaterinei, Scheiu) până la 13 Ian.
 1907 st. v. orale 5 p. m. dela care
 să pot lua toate informațiunile de
 lipsă, atât asupra lucrărilor de ese-
 cutat, cât și asupra condițiilor de
 ofert și contract.

Brassó (Brașov), în 27 Dec. 1907.

Comitetul parochial al Bisericii române ort. răs.
 dela Sf. Nicolae în Brassó (Brașov):

Dr. V. Saftu,
 president.

I. Priscu,
 secretar.

(2698,2—3.)

„CORDIANA“, institut de credit și de economii, societate pe acții în FOFELDEA.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „CORDIANA“, societate pe acții se invită
 conform §§-lor 19 și 20 ai statutelor societății la a

IX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în **Fofeldea** (localul institutului) **Duminecă în 24 Februarie st. n. 1907** după amiazi la 1 oră.

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunii, bilanțul anului de gestiune 1906 și raportul comitetului de su-
 praveghiare.
2. Distribuția profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea doi membri în Direcțiune, în locul celor eșiți după vechime.
4. Fixarea parcelor de prezență pentru membrii din Direcțiune.
5. Urcarea capitalului social.

Domnii acționari, cari în senzul §§-lor 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc să participe la
 adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de pleni-
 potență, cel mult până **Vineri în 22 Februarie n. a. c. la 6 oare p. m.** la cassa institutului în **Fofeldea**, sau
 la institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiu.

Domnii acționari sunt rugați a ținea cont, că §. 29 din statute dispune ca, pentru urcarea capi-
 talului în adunarea generală să fie reprezentată cel puțin o terțialitate din acții, prin urmare să nu între-
 lase a-și depune acțiunile ca să poată aduce hotărârea necesară.

Fofeldea, în 8 Ianuarie 1907.

Direcțiunea.

ACTIVE.

Contul Bilanțului. — Mérleg számla.

PASIVE.

ACTIVE.		PASIVE.	
Contul Bilanțului. — Mérleg számla.		Contul Bilanțului. — Mérleg számla.	
K	f.	K	f.
Cassa — Készpénz	4,612-96	Capital — Részvénytőke	60,000-
Cambii de bancă — Bank-váltók	334,478-	Depuneri spre fructificare — Betétek	221,166-44
Imprumuturi ipot. — Jelzálogos kölcsönök	31,947-	Fond de rezervă — Tartalék alap	14,428-
Mobiliar — Felszerelés	K 1,176-28	Reescompt — Visszeszámítás	37,766-
amortizare — leírás	117-62	Creditori — Hitelezők	31,423-38
	1,058-66	Dividende neridicate — Fel nem vet osz- talék	45-
Edificiul institutului — Intézeti ház	6,500-	Fond de binefaceri — Jótékony cél alap	14-08
Cont curent — Folyószámla	3,100-	Interese tranzitoare — Átmeneti kamat	270-40
		Profit curat — Tiszta nyereség	8,583-32
	381,696-62		381,696-62

DEBIT. **Contul de Perderi și Profite. — Veszteség és nyereség számla.** CREDIT.

DEBIT.		CREDIT.	
Contul de Perderi și Profite. — Veszteség és nyereség számla.		Contul de Perderi și Profite. — Veszteség és nyereség számla.	
K	f.	K	f.
Interese — Kamatok:		Interese — Kamatok:	
de cont-curent — folyó-számla után	428-33	de escompt — leszámitolt váltok után	19,480-26
de depuneri — betétek után	9,670-32	de imprumuturi ipotecare — Jelzálog kölcsönök után	2,089-70
Contribuție directă — Egyenes adó	1,256-68	Proviziuni — Jutalékok	6,096-29
10% după int. de depuneri — 10% be- tėti kamatok után	1,023-26	Chirie — Házbér	800-
Spese (porto, chirie, diverse — Költségek (posta-dij, házbér és különf.))	2,674-72		
Salare — Fizetések	4,550-		
Marce de prezență — Jelenléti díj	162-		
Amort. din Mobiliar — Leírás a feltár számlán	117-62		
Profit curat — Tiszta nyereség	8,583-32		
	28,466-25		28,466-25

Fofeldea, 31 Decembre 1906.

Iosif Lissai m. p.,
 prezident.

Ioan Bonea m. p.,
 vice-prezident.

Petrescu m. p.,
 director executiv.

Iacob Nastase m. p.,
 contabil.

Dominic Rațiu m. p.,
 membru în direcțiune.

Alexe Manuil m. p.,
 membru în direcțiune.

Ioan Precup m. p.,
 membru în direcțiune.

Ion Maniu m. p.,
 cassar.

Eliseu Balaban m. p.,
 membru în direcțiune.

Raportul comitetului de supraveghiere!

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat în decursul anului de mai multe-ori cărțile
 și valorile institutului „CORDIANA“, și am aflat totdeauna cea mai bună ordine. Bilanțul anual și contul
 perderi și profite pe anul 1906 l-am examinat și l-am aflat în deplină ordine cu registrele principale și
 auxiliare ale institutului, cu cari consună întru toate.

Deci vă propunem, a da absolutoriu Direcțiunii pentru anul de gestiune 1906.

În privința împărțirii profitului curat cum și a urcării capitalului social ne alăturăm întru toate
 la propunerile direcțiunii.

Fofeldea, 10 Ianuarie 1907.

Toma Benchea m. p., Petru Sopa (54) m. p., Petru Sopa (36) m. p., Toma Sava m. p., Ion Manoil m. p.

Premii

de concurență pentru

Adrese

O casă mare comercială de mărfuri
 de export, are trebuință pentru trimi-
 terarea de prețuri curente, adrese de
 persoane capabile de a face cumpă-
 rări, ca **Rentieri, Proprietari de case,**
de moșii, arăndași, funcționari de stat,
funcționari particulari, Profesori etc.

Adrese de comercianți și firme
 cari sunt deja în cărți cu adrese,
 sunt eschisă.

Subscribul Birou de anunțuri, care
 este însărcinat cu executarea aceasta,
 deschide prin aceasta următoarele pre-
 mii de concurență.

Premiul I.:

Un oiașornic de aur veritabil,
 pentru care va trimite adrese mai
 multe.

Premiul II.:

Un oiașornic splendid de argint cu
 lanț, primește acela care va trimite
 adrese în număr ca al dollea.

Premiul III.:

Un tacâm pentru 6 persoane, care
 va trimite adrese în număr ca
 al 3-lea.

Premiul IV.:

O garnitură pentru cafea, de 6
 persoane, care va trimite adrese
 în număr ca al 4-lea.

Premiul V.:

O tască de țigarate foarte fru-
 moasă, care va trimite adrese în
 număr ca al 5-lea.

Premiul VI.:

Un calimăr admirabil, care va
 trimite adrese în număr ca al 6-lea.

Cei ce vor trimite 100 sau mai multe adrese
 bune le dăm cadouri mai mici și mai mari.

Premiile sunt destinate numai pentru
 adrese din Provincia. Budapest este eschisă.
 Adrese se pot trimite nu numai din domi-
 ciliul concurentului, ci din întregul Comitat.

Ne rugăm ca până în

18 a lunii curente

Să fim avizați cu o carte poștală din
 partea celor ce doresc a concura la premii,
 ca să le putem trimite listele necesare, cari
 trebuiesc întregite.

**Numai cărți vor trimite a-
 drese pe listele noastre au drept
 la premii!**

Terminul premiilor de concurență expiră cu
31 Ianuarie 1907.

Împărțirea premiilor se face în 1
 Martie 1907, și se vor trimite imediat.

Expediția de anunțuri:

JULIUS LEOPOLD,
 Budapest VII. Erzsébet-Körut 41.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

în pot face ori și când pe timp mai
 sedelungat seu lunare.

Institut indigen!

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

SIBIU, Strada Cisnădiei nr. 5.

Fondată la 1869. Edificiile proprii.

Primesce în condițiuni favorabile:
 asigurări contra focului și exploziunilor,
 asigurări de viață și de rente viagere,
 asigurări contra furtului prin spargere,
 asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

VENIT

regulat 50—60%
 Cereți imediat
 „Povățuitorul“
 nostru gratis și franco,
 pentru operațiile de bursă la
 Paris și Londra combinate special de noi. De ani cu succes urmate. Venit sigur luând parte capitaliști mici la operații mari cu risc limitat, și câștig nelimitat.

EPISTOLE LA:
 The International Securities Syndicate
 London, 23, Westminster, Palace gardens. Victoria street.

Vițe nobilitate.

Ca în anii trecuți, așa și acum au fost

Prima Pepineri cu vițe nobilitate de pe lângă.

Proprietar, FR. CA'ARI, Mediaș 20 (Ardeal)

Singură în toată țara, care au lăsat rat mușterilor vi nobilitate sănătoasă diferite sorturi militate. Și în vițe, numai exclusiv lăceastă școală de viticultură se capă cele mai bune vițe de diferite sortumobilitate pentru Vin, Vin-Dessert și Era sorturi de vin de masă. Proprietar de vii au avut rezultate minunate cu sădirea de astfel de ițe.

La cerere se triite catalogul ilustrat, franco și gratis, cu multe scrisori de mulțamii și recunoștință.

25,23—48.

Unde se mănâncă bine și se beu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell“ prospătă dela cep în fie-care di? La

Restaurantul Schwarzburg
 în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.
 De o cercetare numerosă se roğă
C. R. GLIGORE CRISTEA,
 102—0 conducătorul restaurantului.

Pene de gâscă ieftine,

pentru umplut perinii, din Boemia.

5 Kilo nou curățite Cor. 9-60, mai bune Cor. 12.—, fulgi albi Cor. 18—24, fulgi ca zăpada Cor. 30—36. Se trimite franco cu rambursă. Se primește îndrăt s'eu se schimbă ce nu convine cu reboșificarea portului postal.

BENEDICKT SACHSEL, Lobes 357
 Post Pilsen, 12—5, Böhmen.

Specialitate în piparcă.

Am onoare a recomanda On. public român depositul meu în specialități de Seghedin precum:

Piparcă roșie dulce.

Tărhană de ouă. Diferite calități și prețuri. En gros (în mare) și cu măruntul. Se poate căpăta cu prețuri moderate. De narfă curată și calitate bună garantez.

Cu toată stima
Corneliu Ardelean,
 Szegedin, Bold. Aszony Sugár-út 18 sz.
 688.4—5.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

Se capătă pretatindenea.

Representanța generală **Ruda & Blechmann** Budapest.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de Băcănă Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanța de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênét, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută prompt și ieftin, i au asupra-mi și transporturi de mörți în străinătate.

La casuri de mörte a se adresa la
E. Tutsek.

15—*

Primul și cel mai mare și mai bine aranjat atelier român de lăcășerie și instalațiuni în BRAȘOV.

EUGENIU PRECUP

Lăcăș artistic, instalator de apaducte și întreprenor de canalisațiuni, BRAȘOV, Stada Castelului Nr. 28.

Recomand On. public de la oraș și sate **Atelierul meu de lăcășerie și instalațiuni**, provăzut cu tot felul unelte i mașine, asemenea și cu calfe dintre cele mai bune și mai dibace n această branșă.

În atelierul meu să efectuează ori și ce lucrări le această branșă ca porți de fier, balcoane, grădele de morminte, bloane (Roulete), ferestri din fier etc. etc. Instalațiuni pentru odăi le scaldă cu apă caldă și rece, tușuri calde și reci etc. etc. Closete cu apă, rezervoare pentru apaducte, canalisări de ori-ce categorie de pivnițe etc. etc. în combinațiune cu apaducte, izvoare sau fântăni la orașe sau la sate ori și unde. Explicațiuni și preliminar de spese gratis.

Cel mai mare deposit de Sparherde

(mașini pentru gătit bucate sau sobe pentru bucătării) de tot-felul din tablă de blech și porțelan după ales, stă la dispoziție până la 100 bucăți, dela suma de 15 cor. în sus până la 1000 cor. o bucată, asemenea și tot-felul de articole pentru instalațiuni, Vane, sobe pentru baie caldă și rece cu tușuri etc. etc. toate pe lângă prețurile cele mai moderate și cu garanție dela 1—10 ani.

Asemenea primesc ori și ce fel de reparațiune în lucrările susnumite, fie cât de neînsemnate.

Toate lucrările se fac la termenul fixat, la lucruri mai mari cu cautiune și toate sub conducerea mea proprie.

Deoi rog pe On. public pentru sprijinire.

Firmă decorată cu medalia de argint.

Cea mai sigură garanție pentru instalațiuni și canalisări.

Cele mai lăudate și mai bune și ieftine Sparherde.

Cruce séu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.

Vindecă și invioréză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa- se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, ținturi de ureche, bătăle de inimă, agărciri de inimă, asmă, auțul greu, agărciri de stomac, lipsa poftei de mănăcare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udal în pat, influența, înșomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor hôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis s'esc confundat cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Cianul-Volta“** atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iefinitatea crucii male electro-magnetice o recomandă îndosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țără i străinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E.
 colțul strada Kálmán.